

[Min. for tekn. samarbejde med udviklingslandene.] samarbejde med udviklingslandenes regeringer og myndigheder at støtte deres bestræbelser på at opnå økonomisk vækst og uafhængighed samt social fremgang og tillige gennem kulturelt samarbejde at fremme den gensidigt bestående solidaritet, så har vi da lagt et formål ind i vor bistand, som ikke kan misforstås. Så kan man sige: ja men et sådant formål kan man ikke fremme, hvis man samarbejder med reaktionære regimer. Det er en af hovedteserne i den kritik, der fremføres: vi kan ikke fremme sådanne formål, hvis vi kommer til at samarbejde med nogen, hvis styreformer vi ikke accepterer. Jeg er ikke helt sikker på, at det holder stik.

Nu kan man ikke sige, at den kreds af lande, Danmark samarbejder med, er reaktionær taget en bloc, slet ikke. Det er såmænd et udsnit, der svarer ganske godt til det, som man støtter fra svensk side. Men det, jeg gerne vil sige, er, at hvis vi virkelig vil leve op til dette formål, at vi søger at styrke den økonomiske udvikling, så vil vi også skabe plads for en politisk nytænkning, og det er vel egentlig det, det drejer sig om. Kan vi igennem vore bestræbelser på at fremme økonomisk udvikling skabe plads for nytænkning i de lande, så har vi beredt vejen for fremskridt. En ting til: hovedindsatsen, som vi øver fra dansk side, består i støtte til uddannelserne. Der er ingen sikrere vej til at fremme reformer end netop at styrke uddannelsen, for derigennem giver man dem midler i hænde til at foretage de ændringer og reformer, de ønsker, også politiske omvæltninger.

Til sidst bare den bemærkning, at det kulturelle samarbejde, som er nævnt her, skal administreres af kulturministeriet, men jeg anser det for meget vigtigt, at vi inddrager hele det kulturelle felt som en naturlig del af det samarbejde, vi har med udviklingslandene. Det er ikke et samarbejde, hvor vi blot skal lære fra os, hvor de blot skal lære af os, men først og fremmest måske et samarbejde, hvor vi skal lære af dem.

Jeg takker for den tilslutning, man har givet lovforslaget.

Morten Lange: Ministeren var så letsindig at indrangere mig i et større socialistisk kol-

lektiv. Det var på mange måder pænt af ham, men jeg skal blot præcisere en enkelt ting i forbindelse med den kollektive besvarelse, han dér gav. Jeg sagde, at jeg så gerne spørgsmålet om private investeringer i u-landshjælpen taget ud af denne lovgivning, men jeg sagde samtidig, at jeg så gerne fornuftige private investeringer og andet handelssamarbejde med u-landene styrket. Det var væsentligt, og jeg anser det for at være en naturlig opgave for handelsministeriet, sådan som loven har en tendens i retning af. Det kan somme tider være ønskeligt, om en eller anden fornuftig minister, hvis man kan fremskaffe sådan en, i enhver given stund sørger for at holde en lille smule kontrol med de mere eller mindre ulveagtige borgere, som fra tid til anden prøver på at gå ind i denne sag; derigennem har jeg ikke sagt noget om de mindre ulveagtige borgere, som måske gør det ud fra bedre intentioner.

Niels Matthiasen: Vedrørende frihedsbevægelserne oplyste ministeren, at en del af vores bistandshjælp går til frihedsbevægelser gennem de internationale organisationer. Så kan man spørge: hvordan er det muligt dér at tage stilling til, om det er de rigtige frihedsbevægelser? Jeg synes, man skal være meget firkantet for ikke at kunne hitte ud af, at dér, hvor der er apartheid, undertrykkelse, politisk forfølgelse som f. eks. i Rhodesia, Sydafrika eller de portugisiske kolonier, dér er der berettigelse for en humanitær støtte til frihedsbevægelserne. Og skulle det ske, at regimerne i Rhodesia og i Sydafrika og i Portugal skulle miste tilliden til Danmark, så synes jeg, at det er til at bære.

Sigsgaard: Ministeren refererede bl. a. mig for en bemærkning om, at vi kan ikke hjælpe u-landene eller samarbejde med u-landene, eller hvordan det nu var, med mindre vi har et socialistisk samfundssystem. Så nemt kommer man altså ikke uden om den kritik, som jeg har rejst af den nuværende u-landsbistand, for jeg har ikke sagt noget sådant. Jeg ridsede i mit første indlæg op, hvordan VS ville udforme u-landssamarbejdet, hvis vi havde magt til det, og jeg sagde, at en sådan fundamentalt anden politik ikke lader sig realisere under det nuværende kapitalistiske system.

Men jeg synes, det var et rimeligt krav at